

2024 METŲ XXXIII LIETUVOS MOKINIŲ ISTORIJOS OLIMPIADOS

**„Neginkluoto pasipriešinimo keliu į Lietuvos nepriklausomybės
atkūrimą ir įtvirtinimą (1953–1993 m.)“**

II ETAPO UŽDUOTYS

DALYVIO (-ĖS) KODAS:

REZULTATŲ LENTELĖ**PILDO VERTINTOJAI**

	I dalis	II dalis	III dalis	IV dalis	V dalis	Iš viso	Parašas
I vertintojas							
II vertintojas							
Galutinis rezultatas							

I DALIS

Pirmą užduoties dalį sudaro 15 klausimų su pasirenkamais atsakymų variantais. Kiekvienas klausimas turi tik po vieną teisingą atsakymą. Teisingas atsakymas vertinamas vienu tašku.

1. Kuris iš savilaidos leidinių nebuvo pagrindinis?
 - A „Atgimimas“.
 - B „Aušra“.
 - C „Dievas ir Tėvynė“.
 - D „Rūpintojėlis“.
2. Kuri jaunimo subkultūra buvo išplitusi Lietuvoje 1972 m., kai Kaune protestuodamas prieš sovietinį režimą susidegino Romas Kalanta?
 - A Gotai.
 - B Hėpiai.
 - C Pankai.
 - D Stileivos.
3. Pagal 1990 m. kovo 11 d. priimto Lietuvos Respublikos Laikinojo pagrindinio įstatymo 85 straipsnio 10 papunktį skiria ir atšaukia Lietuvos diplomatinis atstovas užsienio valstybėse ir prie tarptautinių organizacijų:
 - A Lietuvos diplomatinės tarnybos šefas;
 - B Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas;
 - C Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas;
 - D Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministras.
4. Gintė Damušytė 1991 m. vadovavo:
 - A Lietuvių informacijos centrui Niujorke;
 - B Lietuvos informacijos biurui Briuselyje;
 - C Lietuvos informacijos biurui Londone;
 - D Lietuvos informacijos biurui Stokholme.
5. Kurios šalies Lietuvai suteiktame *de jure* pripažinime yra šis tekstas: „šalys <...> pripažįsta viena kitą visateisiais tarptautinės teisės subjektais ir suverenomis valstybėmis pagal jų valstybinį statusą, įtvirtintą pamatiniuose aktuose“?
 - A Danijos.
 - B Islandijos.
 - C Rusijos TFSR.
 - D Sovietų Sąjungos.
6. Kada SSRS vadovas Michailas Gorbačiovas lankėsi Lietuvoje?
 - A 1980 ir 1990 m.
 - B 1991 m.
 - C Niekada.
 - D Nuo 1985 m. kasmet.
7. 1988 m. pabaigoje:
 - A atsikūrė Lietuvos tautinis olimpinis komitetas;
 - B išrinkta Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinė grupė;
 - C Lietuvos Komunistų Partija atsiskyrė nuo Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos;
 - D vyko rinkimai į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą.

8. Kuris iš nurodytų veikėjų nepriklausė Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Inicijatyvinei grupei?
A Algirdas Kaušpėdas.
B Gediminas Vagnorius.
C Meilė Lukšienė.
D Regimantas Adomaitis.
9. Koks įvykis buvo pavadintas „Bananų baliumi“?
A 1988 m. Lietuvos laisvės lygos mitingo išvaikymas Vilniuje.
B 1989 m. Lietuvos Komunistų Partijos paskutinis suvažiavimas Vilniuje.
C 1991 m. Medininkų muitinės užpuolimas.
D 1991 m. Sausio 13-sios įvykiai Vilniuje.
10. Nurodykite 1992 m. įvykį:
A įkurta Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) partija;
B Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Konstitucinio teismo įstatymą;
C sovietinius pasus pradėta keisti į Lietuvos Respublikos pasus;
D Vilniuje nušautas dienraščio „Respublika“ leidėjas Vitas Lingys.
11. XX a. 9-ojo dešimtmečio pr. Lietuvos laisvinimo organizacijos išėivijoje nesiekė:
A gauti nuolatinį nepripažinimo politikos patvirtinimą JAV ir kitose demokratinėse valstybėse;
B gauti patikinimus, kad Helsinkio ir kiti susitarimai nepakeis požiūrio į Lietuvos laisvės bylą;
C palaikyti glaudų nuolatinį ryšį su ginkluoto antisovietinio pasipriešinimo grupėmis Lietuvoje;
D panaudoti Helsinkio baigiamojo akto principus (dėl žmogaus teisių) antisovietinei propagandai.
12. Atkūrus Lietuvos valstybės nepriklausomybę 1990 m. kovo 11 d., pasaulio lietuvių politinės veiklos tikslų sąrašė nebuvo:
A gauti Lietuvai visų pasaulio valstybių *de jure* pripažinimą;
B įgyvendinti visų piliečių teises ir laisves gerbiančią santvarką.
C užtikrinti JAV finansinės paramos Lietuvai teikimą;
D užtikrinti Lietuvos Respublikos teritorinį vientisumą;

13. Su koku istoriniu įvykiu susijusi ši vieta?

- A** Ekonominė blokada.
B Medininkų žudynėmis.
C Sovietų kariuomenės išvedimu.
D Protestu prieš okupacinį režimą.

Šaltinis:

https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37014&p_k=1&p_t=100263&p_kade_id=8

II DALIS

Antrą užduoties dalį sudaro 15 klausimų, į kuriuos atsakant reikia įrašyti vieno-dviejų žodžių atsakymą. Teisingas atsakymas vertinamas vienu tašku.

16. Įvardykite žymų disidentą, matomą nuotraukoje.

_____ (1 taškas)

P. Lileikio nuotrauka. Šaltinis: <https://www.lrt.lt/>

17. Sausio 13-osios įvykių metu Eurikos Masytės atliekama daina „Laisvė“ tapo neatsiejamu to meto dvasiniu pajautos simboliu. Kuris rašytojas sukūrė šios dainos žodžius?

_____ (1 taškas)

18. Nurodykite kino režisierių sukūrusi vieną žymiausių Lietuvos vaidybinių filmų „Niekas nenorėjo mirti“?

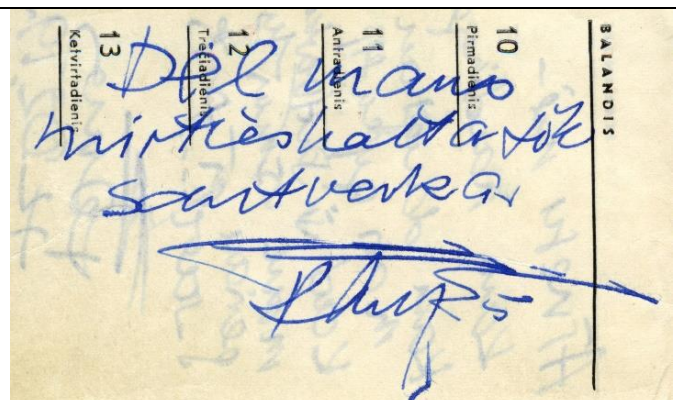
_____ (1 taškas)

19. Kuris teatro režisierius 1974 m., protestuodamas prieš kūrybinės laisvės suvaržymą, emigravo iš Lietuvos be teisės grįžti?

_____ (1 taškas)

20. Kuri istorinė asmenybė buvo šio raštelio autorius?

_____ (1 taškas)

Šaltinis: <https://www.bernardinai.lt/>

21. Iliustracijoje pavaizduoti pirmieji laisvi ir demokratiniai rinkimai Lietuvoje, vykę po 50 sovietų okupacijos metų. Nurodykite renkamos valdžios institucijos pavadinimą.

Pirmosios nuotraukos fotografas Jonas Juknevičius. Antrosios nuotraukos fotografas Algimantas Cimbolaitis.
Šaltinis: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=38196&p_k=1

_____ (1 taškas)

22. Kaip vadinamas įvairių menininkų judėjimas, kuriam pavadinimą suteikė Jurgis Mačiūnas?

_____ (1 taškas)

23. A. Sniečkus teigė, kad „Mus visą laiką kritikavo, kodėl mes šito nedarome. Bet mes sakėme, kad išarsime, o patys atidėliojome šį darbą nuo rudens į pavasarį, nuo pavasario į rudenį. Teisybę sakant, mes sabotavome šį reikalą. Mes tikėjome praktikais – specialistais, tikėjome savo kraštu, bet netikėjome N. Chruščiovu“. Koks *reikalas* buvo sabotuojamas Lietuvoje?

_____ (1 taškas)

24. Kokią funkciją Lietuvoje atliko *Glavlit* institucija?

_____ (1 taškas)

25. Remdamiesi nuotrauka, nurodykite šio įvykio organizatorių siekį.

_____ (1 taškas)

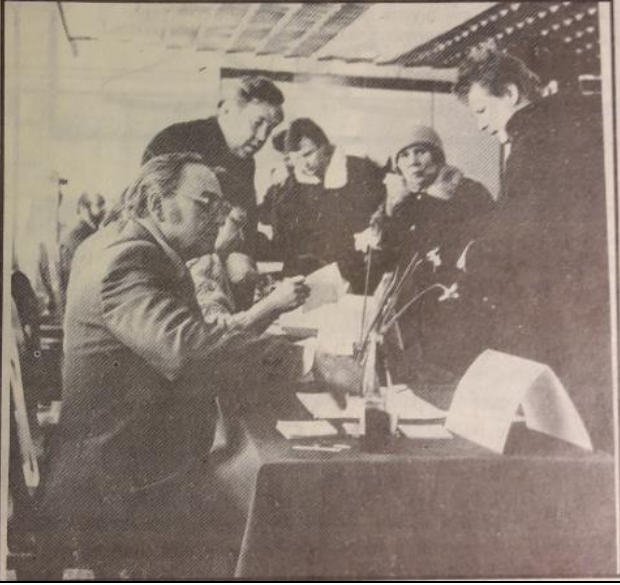

Šaltinis: <https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/199554/1991-m-sausio-ivykius-fiksaves-fotografas-taip-skubejome-ryskinti-nuotraukas-kad-jos-po-menesio-pagelsdavo>

26. Jis 1974–1987 m. uoliai vykdė Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos politiką, nuolaidžiavo Lietuvos rusifikacijai, jo vadovavimo metais daugelyje Lietuvos gyvenimo sričių sustiprėjo paradiškumas, nomenklatūrinių darbuotojų neveiklumas, protekcionizmas ir korupcija. Įvardykite šią asmenybę.

_____ (1 taškas)

27. Apie kokį įvykį buvo rašoma dienraščio „Lietuvos aidas“ (1991 m.) straipsnyje?

APSISPRENDĖME!	
<p>Taip - 2 028 330, arba 90,47 proc. dalyvavusių apklausoje.</p>	
<p>Ne - 147 039, arba 6,56 proc. dalyvavusių apklausoje.</p>	
<p>Negaliojančių biuletenių rasta - 66 613, arba 2,96 proc. dalyvavusių apklausoje.</p>	
<p>Šaltinis: Lietuvos aidas, 1991.</p>	

_____ (1 taškas)

28. 1977 m. rugpjūčio 23 d. JAV gyvenantis Tomas Venclova gavo laišką rusų kalba, kuris informavo, kad jo sovietinis pasas yra anuliuotas ir atimta pilietybė. Nurodykite, kokios valstybės pilietybės neteko T. Venclova.

_____ (1 taškas)

29. Įvardinkite piniginį vienetą cirkuljavusį Lietuvoje 1991–1993 m.?

_____ (1 taškas)

30. Kaip vadinama sovietų ekonominė sankcija, taikyta nepriklausomybę pasiskelbusiai Lietuvai 1990 m. balandžio 18 d.–liepos 1 d., kuomet buvo sustabdytas žaliavų, pirmiausia energijos išteklių, tiekimas.

_____ (1 taškas)

III DALIS

Remdamiesi A, B, C, D šaltiniais ir žiniomis, atsakykite į 31–39 klausimus.

A šaltinis. Lietuvos SSR KGB pažyma LKP CK Pirmajam sekretoriui A. Sniečkui apie kūrybinės inteligentijos nuotaikas. 1963 m. balandžio 3 d. (*Šaltinis: Lietuvos kultūra sovietinės ideologijos nelaisvėje 1940–1990 m. Vilnius: LGGRTC, 2005, p. 319*)

Reikalavimą, kad kūryba turi būti suprantama liaudžiai, kai kurie kūrybiniai darbuotojai interpretuoja kaip reikalavimą lygiuotis į vidutinio skaitytojo ar žiūrovo skonį, kaip nuostatą, kaustančią kūrybinę iniciatyvą. Tai rodo avangardinio literatūros ir meno vaidmens nesupratimą – kad literatūra ir menas turi vesti liaudies mases į pažangą.

Kai kurie asmenys, iš principo pripažindami, kad būtina kovoti su literatūros ir meno beidėjiškumu, formalizmu ir abstrakcionizmu, ir tam pritardami, nuogaštuoja dėl neva galimų „perlenkimų“ šiuo klausimu. Kai kurie iš jų partijos ir vyriausybės vadovų kalbas komentuoja kaip literatūros ir meno veikėjų „apšaukimą“, komandavimą menui, kaip „spaudimą iš viršaus“, kad ideologijos srityje reikia laukti grįžimo prie politikos, panašios į vykdytą Stalino asmenybės kulto laikais.

B šaltinis. Ištrauka iš V. Tininio knygos „Sovietinė Lietuva ir jos veikėjai“ (*Šaltinis: Tininis V. Sovietinė Lietuva ir jos veikėjai. Vilnius: Enciklopedija, 1994, p. 260–262*)

A. Sniečkus visada buvo ištikimas bolševizmo, prievartos ir smurto tradicijoms, nepakantus visuomenės opozicinėms nuotaikoms kitaminčiams akiai tikėjo komunizmo dogmomis. Jo politinės pažiūros nesikeitė, jis tik prisitaikydavo prie pakitusios politinės konjunktūros Sovietų Sąjungoje.

Iki pat gyvenimo pabaigos A. Sniečkus draudė bet kokias politines iniciatyvas, slopino visuomenėje kylančias valdančiajam režimui priešiškas nuotaikas ir veiksmus. <...>

Visą savo gyvenimą A. Sniečkus buvo karingas ateistas, fanatiškai nekentė religijos ir dvasininkų. Su jo pritarimu pokario metais buvo tremiami kunigai ir uždaromos katalikų bažnyčios. Čia jis rodė kur kas daugiau iniciatyvos negu to reikalavo Maskva. <...> Todėl neatsitiktinai su A. Sniečkaus vardu galima sieti didelę dalį prieškarinio ir visos pokario Lietuvos nelaimės, postalininės epochos lietuvių nacionalinės saviraiškos ir krašto ekonomikos raidą.

C šaltinis. Ištrauka iš Lietuvos SSR KGB pirmininko J. Petkevičiaus pranešimo operatyvių darbuotojų pasitarime apie ideologiškai žalingas inteligentijos pažiūras. 1973 m. vasario 9 d. (*Šaltinis: Lietuvos kultūra sovietinės ideologijos nelaisvėje 1940–1990 m. Vilnius: LGGRTC, 2005, p. 392–393*)

Komitetas turi duomenų, rodančių, kad kai kurie kūrybinės inteligentijos atstovai savo kūrinuose mėgina prastumti ideologiškai žalingas, o kartais ir nacionalistinės pažiūras. <...>

Be to, tarp inteligentų pasitaiko faktų, kai buvo kritikuojami kai kurie tarybinės tikrovės reiškiniai, rašomi ir platinami ideologiškai žalingi dokumentai, pasitaikė nesveikų svarstymų apie „kūrybos laisvės nebuvimą“ ir kitas „demokratines laisves“. <...>

Kai kurie kūrybinės inteligentijos atstovai savo kūryboje skyrė nepakankamai dėmesio idėjiškumo, partiškumo ir pilietiškumo klausimams. Išryškėjo tendencija, rodanti kad jie neretai vengė spręsti aktualias visuomenės ir socialines-politines problemas. <...>

Buvo operatyviai tiriami ir tikrinami asmenys, kurių veiksmuose buvo galima įžvelgti tyčinį ir tikslingą siekį daryti politiškai žalingą poveikį tam tikrų kategorijų žmonėms.

D šaltinis. Ištrauka iš A. Lieven`o knygos „Pabaltijo revoliucija: Estija, Latvija, Lietuva – kelias į nepriklausomybę“ (*Šaltinis: Lieven A. Pabaltijo revoliucija: Estija, Latvija, Lietuva – kelias į nepriklausomybę. Vilnius: Baltos lankos, 1995, p. 98–99*)

Brazauskas pabrėžė, kad tokie valstybės pareigūnai kaip jis galėdavo namuose (nors, žinoma, ne bažnyčioje) švęsti Kalėdas ir kita tradicines krikščioniškas šventes nebijodami būti savo kolegų lietuvių įskūsti, nors partinėse struktūrose priežiūra buvo griežta.

Šiame paveiksle, nors čia paminėtinos teigiamos pusės, yra ir tiesos. Lietuvos komunistų grietinėlė tikrai nebuvo tokia parsidavusi ir bejėgė kaip daugelyje Rusijos vietų, o ką jau kalbėti apie musulmoniškas respublikas. Galbūt pavadinti juos slaptais patriotais reikštų pernelyg jiems pataikauti, bet tokie žmonės kaip Brazauskas bent jau niekada entuziastingai nepalaikė sovietų valdžios. Tai tiesiog gerai žinoma kolaborantų rūšis – nelabai drąsūs, nelabai ydingi, besistengiantys sau ir savo šaliai padaryti kuo daugiau gero, „kiek leidžia aplinkybės“.

31. Remdamiesi A šaltiniu, nurodykite du keltus reikalavimus kūrybinei inteligentijai.

1 _____
 2 _____
 _____ (2 taškai)

32. Nurodykite tris neigiamus A. Sniečkaus vykdytos politikos bruožus (B šaltinis). Paaškindite, kodėl jis laikėsi tokios politikos?

1 _____
 2 _____
 3 _____
 Paaškinimas _____
 _____ (4 taškai)

33. Dviem B šaltinio teiginiais paaškindite, kaip A. Sniečkus laikėsi Sovietų Sąjungos vadovų keliamų reikalavimų.

1 _____
 2 _____
 _____ (2 taškai)

34. Nurodykite dvi priežastis, kurios kėlė nerimą valstybės saugumo darbuotojams (C šaltinis).

1 _____
 2 _____
 _____ (2 taškai)

35. Kokių dviejų tikslų siekė saugumo darbuotojai, kontroliuodami inteligentijos raišką (C šaltinis).

1 _____
 2 _____
 _____ (2 taškai)

36. Palyginę A ir C šaltinius ir remdamiesi jų teiginiais, nurodykite du panašumus ir du skirtumus, kuriais apibūdinama to meto inteligentija.

Panašumai:

1 _____
 2 _____

Skirtumai:

1 _____
 2 _____
 _____ (4 taškai)

37. Palyginę B ir D šaltinius, nurodykite dvi A. Brazausko politines nuostatas, kurios skyrėsi nuo A. Sniečkaus.

1 _____
 2 _____
 _____ (2 taškai)

38. Pasirinkę du to meto Lietuvoje gyvenusius menininkus ir jų kūrinius, paaškindite, kodėl jų kūryba galėjo kelti rūpestį saugumo darbuotojams.

Menininkas _____
 Kūrinys _____
 Paaškinimas _____

Menininkas _____

Kūrinys _____

Paiškinimas _____

_____ (4 taškai)

39. Dviem teiginiais įvertinkite A. Sniečkaus ir dviem teiginiais A. Brazausko politinę veiklą. Nurodykite dvi priežastis, lėmusias skirtingą šių asmenybių vykdytą politiką.

A. Sniečkaus politinė veikla:

1 _____

2 _____

A. Brazausko politinė veikla:

1 _____

2 _____

Priežastys:

1 _____

2 _____

_____ (6 taškai)

IV DALIS

Remdamiesi A, B, C šaltiniais ir žiniomis, atsakykite į 40–49 klausimus.

A šaltinis. Iš Lietuvos TSR Aukščiausiojo teismo nutarties išduoti A. Terleckui ir J. Sasnauskui reabilitacijos pažymą, 1989 m. liepos 20 d. (*Šaltinis: LYA, f. K-1, ap. 58, b. 47753/3, t. 18, l. 404, 405, 406, 407, 408*)

Lietuvos TSR aukščiausiojo teismo teisminės baudžiamųjų bylų kolegijos 1980 m. rugsėjo 19 d. nuosprendžiu pagal Lietuvos TSR BK 68 str. I d. nuteisti:

Terleckas Antanas, Prano, gimęs 1928 m., lietuvis, turintis aukštąjį išsilavinimą, teistas 1973 m. gruodžio 26 d. pagal Lietuvos TSR BK 94 str. 2 d. <...> dirbęs Kino studijoje darbininku, gyv. Nemenčinės pl. 68–2, – atėmimu trejiems metams, atliekant bausmę griežto režimo pataisos darbų kolonijoje, su nutrėmimu penkeriems metams;

Sasnauskas Julius, Eugenijaus, gimęs 1959 m., lietuvis, turintis vidurinį išsilavinimą, neteistas, dirbęs Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto Mokslo muziejuje būdinčiuoju, gyv. Vilniuje, Garelio g. 15–15, – laisvės atėmimu vieneriems metams, atliekant bausmę griežto režimo pataisos darbų kolonijoje, su nutrėmimu penkeriems metams;

A. Terleckas ir J. Sasnauskas nutiesti už tai, kad A. Terleckas nuo 1975 m. vienas, o 1977 m. į veiklą įtraukęs J. Sasnauską, <...> siekdami susilpninti tarybinę valdžią Lietuvoje, sistemingai gamino, daugino ir platino, o taip pat kaupė ir laikė antitarybinės propagandos tikslu antitarybinio turinio nelegalius leidinius, laiškus, pareiškimus, bei kitokius kūrinius <...>, nustatyta, kad juose kritikuojami teismų procesai, liečiantys nuteisimą įvairių asmenų už antitarybinę agitaciją ir propagandą, protestuojama prieš tokio pobūdžio veikas padariusių asmenų priverstinį gydymą psichiatrinėse ligoninėse, <...> pareiškiami neigiami pažiūra į Molotovo-Ribentropo paktą ir jo pasekmes Lietuvos valstybingumui, pasisakoma tarnybos tarybinėje Armijoje, <...> tikinčiųjų diskriminacijos Lietuvoje klausimais.

B šaltinis. Iš disidentų Tomo Venclovos atsiminimų (*Šaltinis: Lietuvos Helsinkio grupė. 2015. Nenugalėtoji Lietuva. I tomas. Sudarė A. Liekis. Vilnius. 1993. Iš: <http://tautosatmintis.weebly.com/straipsniai/lietuvos-helsinkio-grupe>*)

1974 m. supratau, kad gyventi Lietuvoje man darosi beprasmiška. Laikraščiai ir žurnalai nebespausdino mano rašinių, taip pat vertimų. Buvo aišku, kad sovietinė valdžia nusprendė mane, <...>, paprasčiausiai ištremti iš visuomenės gyvenimo, užkirsti galimybes spausdinti ir viešai kalbėti. Buvau pakviestas į Lietuvos KP Centro Komitetą. Čia partiniai šulai – Jonas Bielinis ir Sigizmundas Šimkus <...> laiką savo pareiga mane perspėti. <...>. 1975 m. gegužės 9 d. išsiunčiau LKP CK atvirą laišką <...>. Gana greitai šis mano laiškas pateko į Lietuvos pagrindžio spaudą, o po to į Vakarų. Vėl buvau pakviestas į CK. Šį kartą valdininkė <...> pareiškė, kad CK yra nusiteikęs užmiršti mano laišką, parašytą, be abejonės, neviltingai. Atsakiau, kad rengiausi jį parašyti visą gyvenimą. Tada valdininkė pasakė: jei taip, tai reikia gauti kvietimą ir paduoti pareiškimą išvažiuoti. Kvietimą gavau iš Berklio universiteto, su pasiūlymu užimti vizituojančio profesoriaus vietą vienam semestriui. Ėmiau laukti leidimo išvykti. Tuo metu susipažinau ir su Viktoru Petkumi. Niekam nebuvo paslaptis, kad jis bendrauja su A. Sacharovu. <...> Sugrįžęs iš Maskvos, iš spaudos konferencijos su užsienio žurnalistais <...>, sužinojau, kad esu kviečiamas į Vidaus reikalų ministeriją, kur man pasakė, kad galiu važiuoti į JAV, dėstyti. Visi grupės nariai sutiko, kad išvykčiau. 1977 m. sausio 25 d. palikau Lietuvą su viltimi, kad ir toliau dirbsiu LHG kaip užsienio atstovas.“

C šaltinis. Savos gamybos spaustuvė, kurioje buvo spausdinama nelegali katalikiška literatūra, rasta Valstybės saugumo komiteto (KGB) prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos tardymo skyriaus darbuotojų 1973 m. lapkričio 19–20 d. Kauno gyventojų Jono Veprausko namuose. (*Šaltinis: LYA, f. K-1, ap. 58, b. 47706/3, t. 6, l. 297*)

1 nuotrauka iš fotolentelė prie J. Veprausko kratos protokolo, pasirašyta vyr. tardytojo mjr. J. Markevičiaus	2 nuotrauka iš fotolentelė prie J. Veprausko kratos protokolo, pasirašyta vyr. tardytojo mjr. J. Markevičiaus
	

40. Remdamiesi A šaltiniu ir žiniomis, įvardinkite, kokią nelegalią antisovietinę veiklą vykdė A. Terlecko ir J. Sasnausko įkurta organizacija.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

_____ (3 taškai)

41. Kaip vadinama A šaltinyje minima A. Terlecko ir J. Sasnausko antisovietinio turinio leidyba?

_____ (1 taškas)

42. Kodėl „turintis aukštąjį išsilavinimą“ A. Terleckas dirbo Kino studijoje paprastu darbininku (A šaltinis)?

_____ (1 taškas)

43. Nurodykite tris būdus, kuriais komunistų valdžia susidorodavo su sovietinės sistemos kritikais.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

_____ (3 taškai)

44. Kodėl 1989 m. A. Terleckas ir J. Sasnauskas buvo reabilituoti?

_____ (1 taškas)

45. Remdamiesi B šaltiniu ir žiniomis, nurodykite dvi aplinkybes, lėmusias Lietuvos Helsinkio grupės įkūrimą.

- 1 _____
- 2 _____

_____ (2 taškai)

46. Kodėl A. Terleckas ir J. Sasnauskas sovietinio teismo buvo įkalinti, o T. Venclovai buvo „rekomenduota“ išvykti į JAV.

_____ (1 taškas)

47. Kuo skyrėsi ir kuo buvo panašūs Lietuvos laisvės lygos ir Lietuvos Helsinkio grupės tikslai?
Skirtumas _____

Panašumas _____

_____ (2 taškai)

48. C šaltinyje pateikta savadarbė spaustuvė, kurioje buvo spausdinama nelegali katalikiška literatūra. Įvardinkite gerai žinomą tokio pobūdžio periodinį leidinį ir du aktyviausius šio leidinio bendradarbius?

Leidinytis _____

Bendradarbiai:

1 _____

2 _____

_____ (3 taškai)

49. Nurodykite keturias vertybes, kurias deklaravo šaltiniuose minimos organizacijos?

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

_____ (4 taškai)

V DALIS

Remdamiesi A, B, C, D, E šaltiniais ir žiniomis, atsakykite į 50–57 klausimus.

A šaltinis. Išbandymas naktį prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų (*Šaltinis: Lietuvos aidas, 1991 01 10, nr. 007, p. 1*)

Tai kas, kad jau pirma valanda nakties, kad Nepriklausomybės aikštėje dalijamasi maistu, aidi muzika, dainos, sukasi poros, kad į ją renkasi jau penktas tūkstantis savanorių, šitai – ne naujiena. <...> Bet imperija nebūtų imperija, jei taip lengvai paleistų savo gniaužtus. Nors pati blaškosi agonijoje, bet vietinių kolaborantų ir desantininkų padedama ji vis dar traukia į savąjį liūną, iš kurio Lietuva padėjo kapstytis. Štai ir dabar, nepaisydami, kad svarbiausio preteksto maištauti nėra – kainos vėl senosios, atsistatydino vyriausybė, – „Jedinstvos“ ir LKP orkestras, diriguojamas iš Rytų, užsimojo žūt būt įsiveržti į Aukščiausiosios Tarybos rūmus. <...> Todėl praėjusią naktį Nepriklausomybės aikštėje ir matėme šią geraširdę moterėlę, nepailstančius studentus, ryžtingus Krašto apsaugos departamento vyrų veidus. Ir ne tik vilniečius – anykštėnus, skuodiškius, varėniškius, kauniečius, šiauliečius, palangiškius.

– Gal galėčiau sužinoti, kam turiu būti dėkingas už tokią skanią arbatą? – prisistatęs klausiu savo geradarės.

– Janina Valčik, Vilniaus „Komprojekto“ konstruktorė.

– Sprendžiant iš pavardės, Jūs ne lietuvė...

– Lenkė. Tačiau Lietuvą laikau savo Tėvyne, abiem rankom balsuoju už visišką jos nepriklausomybę.

– Atleiskite, ar Jums suprantami kai kurių Jūsų tautiečių autonomijos siekiai, nusiskundimai, kad slopinama lenkų tautinė savimonė?

– Neįtikina manęs tokie teiginiai. Aš čia gyvenu, vadinasi, privalau mokėti lietuvių kalbą. Argi tai reiškia, kad slopinama manoji?

B šaltinis. Karikatūra ant gynybinės sienos: „Kremliaus taikos karvelis“. (*Šaltinis: Lietuvos aidas, 1991 m. sausis*).

C šaltinis. RTFSR, Ukrainos Respublikos, Moldovos Respublikos, Gruzijos Respublikos ir TSRS liaudies deputatų, Lenkijos senatorių ir parlamento deputatų įvykių Vilniuje liudininkų Pareiškimas. (*Šaltinis: Lietuvos aidas, 1991 01 22*)

Mes, čia išvardintų valstybių liaudies deputatai ir senatoriai, įvykių Lietuvos Respublikoje liudininkai, konstatuojame, kad tarybinės armijos veiksmai Lietuvos Respublikoje yra karinės intervencijos tęsinys bei šiurkštus kėsinimasis į suverenios Lietuvos valstybės nepriklausomybę. <...> Spaudos rūmų, Krašto apsaugos departamento, Lietuvos radijo ir televizijos pastatų, taip pat televizijos bokšto užgrobimai, kurių metu žudomi beginkliai žmonės, leidžia tvirtinti, jog TSRS ir jos ginkluotųjų pajėgų vadovybė siekia Lietuvos Respublikoje įvykdyti valstybinį perversmą.

D šaltinis. Astrid Lindgren laiškas M. Gorbačioviui, Stokholmas 1991 m. sausio 15 d. (*Šaltinis: Alio, pone Gorbačiovai. Lietuvos aidas, 1991 01 22*).

Prieš keletą metų Jūs, pone Gorbačiovai, pakvietėte visų šalių kultūros darbuotojus į taikos forumą. Aš irgi buvau kviesta, bet negalėjau atvažiuoti. Tada Sovietų Sąjungos pasiuntinys Stokholme paprašė manęs parašyti Jums laišką. Taip ir padariau <...>. Ir Jūs man parašėte atsakymą, puikų atsakymą, alsuojantį taikos ryžtu ir rūpesčiu pasaulio vaikais. Cituoju iš to laiško: „Galvoti apie taiką, reiškia galvoti apie vaikus. Niekas neturi teisės vesti reikalus pasaulio arenoje taip, kad vaikai, kur jie begyventų, netektų ateities ir taptų beprotiškos suaugusiųjų politikos aukomis. <...> Aš patikinu <...>, kad mes Sovietų Sąjungoje darysime viską, globaliai katastrofai sukliudyti.“ <...> Šie Jūsų patikinimai, nudžiugino mane ir pripildė pasitikėjimo gera Jūsų valia, pone Gorbačiovai. Bet dabar aš pradėdau galvoti, kam tikusi frazė: „vaikai, kur jie begyventų“, negali netekti ateities? Visi vaikai turi gyventi visiškai saugiai – vadinasi, ir lietuvių, ir latvių, ir estų vaikai. O kodėl taip nėra? Kodėl jie dabar mirtinai išgąsdinti sovietų tankų ir kulkosvaidžių.

E šaltinis. Lietuvos pripažinimo aktas tebegalioja. (*Šaltinis: Lietuvos aidas, 1991 m. vasario 11 d.*)

	<p>Kalbėdamas apie Lietuvos valstybės pripažinimą, Danijos folketingo prezidentas pasakė, kad „Danija pripažino Lietuvą ir kitas Baltijos šalis 1922 metais, ji nepripažino Baltijos šalių inkorporavimo į SSSR 1940 metais, ir dabar nereikia naujo pripažinimo akto - originalas tebegalioja“. Jis pabrėžė, jog Danija padarys viską, kad šie parlamentiniai ryšiai būtų įtvirtinti. Danijos parlamento prezidiumo vardu jis pakvietė Lietuvos parlamento delegaciją atvykti į Daniją.</p>
<p>Lietuvos pripažinimo aktas tebegalioja</p>	
<p>V. Landsbergis su Danijos Karalystės Folketingo pirmininku H. P. Klausenu. Fotografas R. Šuika.</p>	<p>Ištrauka iš straipsnio „Lietuvos pripažinimo aktas tebegalioja“. <i>Lietuvos aidas</i>, 1991 02 11.</p>

50. Trimis teiginiais apibūdinkite skirtingų Lietuvos visuomenės grupių laikyseną Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo atžvilgiu (A šaltinis).

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

_____ (3 taškai)

51. Apie kokį maištą kalbama A šaltinyje? Kokių dviejų priemonių ėmėsi Lietuvos valdžia, kad nebūtų pagrindo maištauti?

Maištas _____

Priemonės:

- 1 _____
- 2 _____

_____ (3 taškai)

52. Nurodykite du tikslus, kurių siekė žurnalistas straipsnyje pateikdamas savo dialogą su Janina Valčik (A šaltinis)?

1 _____

2 _____ (2 taškai)

53. Kokios dvi idėjos atsispindi karikatūroje (B šaltinis)?

1 _____

2 _____ (2 taškai)

54. Kaip įvardinami Sovietų Sąjungos kariniai veiksmai prieš Lietuvą (C šaltinis)? Paaiškinkite kodėl?

Įvardinimas _____

Paaiškinimas _____

_____ (2 taškai)

55. Trimis teiginiais paaiškinkite, ko siekė Astrid Lindgren, primindama M. Gorbačiovo jai rašytą laišką (D šaltinis)?

1 _____

2 _____

3 _____

_____ (3 taškai)

56. Nurodykite Danijos politikų ir Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko V. Landsbergio siekius (E šaltinis).

1 _____

2 _____ (2 taškai)

57. Remdamiesi šaltiniais, apibendrinkite Lietuvos žmonių, Sovietų Sąjungos, Sąjunginių respublikų parlamentarų, užsienio šalių visuomenės ir politikų požiūrį į Sausio 13-osios įvykius.

_____ (4 taškai)

2024 METŲ XXXIII LIETUVOS MOKINIŲ ISTORIJOS OLIMPIADOS

„Neginkluoto pasipriešinimo keliu į Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą ir įtvirtinimą (1953–1993 m.)“

II ETAPO VERTINIMO INSTRUKCIJA

I DALIES ATSAKYMAI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	B	C	A	C	A	A	B	A	C	C	C	B	B	D

II DALIES ATSAKYMAI

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
16	Antanas Terleckas	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
17	Justinas Marcinkevičius	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
18	Vytautas Žalakevičius	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
19	Jonas Jurašas	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
20	Romas Kalanta	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
21	Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba / Aukščiausioji Taryba / Atkuriamasis Seimas	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
22	Fluxus	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
23	Kukurūzų auginimas	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
24	Cenzūros	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
25	Nuversti Lietuvos vyriausybę	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
26	Petras Griškevičius	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
27	Referendumas / Lietuvos plebiscitas / visuotinė Lietuvos gyventojų apklausa	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
28	Sovietų Sąjungos pilietybės / SSRS pilietybės / TSRS pilietybės	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
29	Talonas (-ai) / Bendrieji talonai / žvėriukai / vagnorkės	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.
30	Blokada	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.

III–V DALIŲ ATSAKYMAI

Mokinys atsakymus į 31-57 klausimus gali suformuluoti savais žodžiais. Ar atsakymų turinys yra teisingas, sprendžia užduoties vertintojai.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
31	1. Kūryba turi būti suprantama liaudžiai. 2. Literatūra ir menas turi būti idėjiški / o ne nukreipti į formalizmą ir abstrakcionizmą.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
32	1. Nepakantus opozicinėms nuotaikoms / slopino režimui priešiškas nuotaikas. 2. Trėmė kunigus ir uždarinėjo katalikų bažnyčias / vykdė ateistinę politiką. 3. Slopino nacionalinę saviraišką / vykdė ekonomines permainas, kurios neatitiko realių Lietuvos interesų. Paaiškinimas: aklaai tikėjo komunizmo dogmomis.	4	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.
33	1. Prisitaikydavo prie kintančios politinės konjunktūros Sovietų Sąjungoje. 2. Kai kuriais klausimais rodydavo daugiau iniciatyvos, negu to reikalavo Maskva.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
34	1. Kūrybinės inteligentijos atstovai savo kūrinuose mėgina prastumti ideologiškai žalingas pažiūras. 2. Kritikuojami kai kurie tarybinės tikrovės reiškiniai / rašomi ir platinami ideologiškai žalingi dokumentai / pasitaikė nesveikų svarstymų apie „kūrybos laisvę nebuvimą“ ir kitas „demokratines laisves“.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
35	<i>Siekė, kad inteligentija:</i> 1. Nedarytų „žalingos“ įtakos visuomenės nuomonei. 2. Savo kūryboje ir veikloje skleistų komunistinę ideologiją.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
36	<i>Panašumai:</i> Menas turi atlikti ideologinę vaidmenį. A šaltinyje teigiama, kad „literatūra ir menas turi vesti liaudies mases į pažangą“. C šaltinyje teigiama: „savo kūryboje skyrė nepakankamai dėmesio idėjiškumo, partiškumo ir pilietiškumo klausimams“. Kūrybinės inteligentijos atstovai per mažai skiria dėmesio ideologiniams klausimams. A šaltinyje teigiama: „nuogaustaujama dėl neva galimų „perlenkimų“ šiuo klausimu“. C šaltinyje teigiama: „išryškėjo tendencija, rodanti, kad jie neretai vengė spręsti aktualias visuomenės ir socialines-politines problemas“.	4	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodomas vienas panašumas su pateiktais šaltinių teiginiais. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodomi du panašumai su pateiktais šaltinių teiginiais. <i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodomas vienas skirtumas su pateiktais šaltinių teiginiais. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodomi du skirtumai su pateiktais šaltinių teiginiais.

	<p><i>Skirtumai:</i></p> <p>A šaltinyje akcentuojama „komandavimas menui, kaip „spaudimas iš viršaus“.</p> <p>C šaltinyje akcentuojama, kad kūrybinės inteligentijos atstovai mėgina „prastumti ideologiškai žalingas, o kartais ir nacionalistines pažiūras.</p> <p>A šaltinyje akcentuojama, kad bandoma vykdyti „spaudimą iš viršaus“.</p> <p>C šaltinyje akcentuojama, kad kai „kurių veiksmuose buvo galima išvelgti tyčinį ir tikslingą siekį daryti politiškai žalingą poveikį tam tikrų kategorijų žmonėms.“.</p>		
37	<p>A. Brazauskas nebuvo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Karingas ateistas. 2. Nesilaikė besąlygiškai komunistinių dogmų. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
38	<p>Mokinys turi nurodyti menininką ir jo kūrinį, paaiškinti, kodėl jo kūryba galėjo kelti rūpestį saugumo darbuotojams.</p>	4	<p><i>Taškas</i> skiriamas už menininko ir jo kūrinio nurodymą.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami už menininko ir jo kūrinio nurodymą ir pateiktą paaiškinimą.</p>
39	<p>A. Sniečkaus politinė veikla buvo susijusi su katalikų ir opozicijos persekiojimu.</p> <p>A. Brazausko veikla buvo nuosaikesnė ir nesusijusi su masiniu įvairios visuomenės raiškos slopinimu. Jis taip pat fanatiškai / kategoriškai nesilaikė komunistinės ideologijos dogmų.</p> <p>Priežastys:</p> <p>Istorinės aplinkybės.</p> <p>Asmeniniais įsitikinimai.</p>	6	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.</p> <p><i>5 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti penki atsakymai.</p> <p><i>6 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti šeši atsakymai.</p>
40	<ol style="list-style-type: none"> 1. Siekė susilpninti tarybinę valdžią Lietuvoje. 2. Sistemingai gamino, daugino, platino, laikė ir kaupė antisovietinio pobūdžio literatūrą. 3. Kritikavo sovietinių teismų darbą. <p><i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai</i> pagal šaltinio paskutinės pastraipos turinį.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>
41	<p>Savilaida.</p>	1	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p>
42	<p>Sovietų valdžia diskriminavo jų vykdomai politikai nepritariančius asmenis, išstumdami juos iš visuomeninio gyvenimo, neleisdami užimti tam tikrų pareigų, dirbti tam tikrų darbų.</p> <p><i>Galimas atsakymas:</i> marginalizavo antisovietiška nusiteikusius asmenis.</p>	1	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p>

43	<p>Galimi atsakymai: Baudė laisvės atėmimo bausme (įkalinimu kalėjime, lageryje); Skirdavo priverstinį gydymą psichiatrinėje ligoninėje; Išstumdavo iš visuomeninio gyvenimo, neleido publikuoti darbų (T. Venclovos atvejis); Rekomenduodavo išsiųsti į užsienį (tremtis iš Sovietų Sąjungos).</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>
44	<p>Dėl M. Gorbačiovo „perestroikos“ politikos, Lietuvoje prasidėjusio tautinio atgimimo, Lietuvos SSR valdžios pradėtų vykdyti nuolaidų.</p>	1	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p>
45	<p>1. 1975 m. pasirašytas Helsinkio Baigiamasis aktas įpareigojo saugoti, ginti ir puoselėti žmogaus teises; 2. (Visose) Socialistinėse Europos valstybėse ir SSRS kūrėsi Helsinkio grupės.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
46	<p>T. Venclovos tėvas buvo garsus sovietinės Lietuvos poetas, Liaudies vyriausybės, Liaudies seimo delegacijos narys, Stalino premijos laureatas. <i>Galimi ir kiti logiški paaiškinimai.</i></p>	1	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p>
47	<p><i>Skirtumas:</i> Lietuvos Helsinkio grupė gynė žmogaus teises, o Lietuvos laisvės lyga siekė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. <i>Panašumas:</i> Abi pasisakė prieš sovietinį režimą, buvo lietuvių pasipriešinimo sovietiniam okupaciniam režimui organizacijos.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
48	<p><i>Leidinys:</i> Lietuvos katalikų bažnyčios kronika; <i>Bendradarbiai:</i> Kun. Sigitas Tamkevičius; Vienuolė sesuo Nijolė Sadūnaitė.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>
49	<p>Lietuvos nepriklausomybę; Tautiškumą; Krikščioniškas/katalikiškas vertybes; Žmogaus teises.</p>	4	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.</p>
50	<p>1. Didžioji Lietuvos visuomenės dalis reiškia palaikymą (budi ir saugo AT). 2. Jedinstvo ir LKP (konservatyvūs komunistai arba Burokevičiaus grupė) nori nuversti teisėtą valdžią. 3. Autonominkai reikalauja autonomijos ir lenkų kalbos.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>

51	<p><i>Maištas:</i> Jedinstvos mitingas prie AT, kai bandyta šturmuoti AT rūmus.</p> <p><i>Priemonės:</i> 1) atstatytos senos kainos; 2) atsistatydino vyriausybė.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>
52	<p><i>Tikslai:</i> 1) parodyti, kad ne visi lenkai mąsto vienodai ir pritaria autonominkams; 2) atskleisti nuostata, kad Lietuvos piliečiai turi mokėti lietuvių kalbą.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
53	<p>– M. Gorbačioviui suteikta Nobelio taikos premija (jis vaizduojamas kaip taikos balandis su laurų vainiku ant galvos), tačiau kyšo erelio plėšrūs nagai (veidmainystė). – „Taikos karvelis“ M. Gorbačiovas gina / palaiko karinę intervenciją (ereliukai su automatais), nors turėtų ginti taiką. <i>Galimi ir kiti logiški paaiškinimai.</i></p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
54	<p><i>Ivardinimas:</i> Kaip karinės intervencijos (pradėtos 1940 m.) tęsinys. <i>Paaiškinimas:</i> Siekama nuversti teisėtą LR vyriausybę („įvykdyti valstybinį perversmą“).</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
55	<p><i>Teiginiai:</i> 1) parodyti M. Gorbačiovo politikos veidmainiškumą, dvigubus standartus užsienio politikoje; 2) atkreipti pasaulio dėmesį į Sovietų Sąjungos agresyviuosius veiksmus Latvijoje, Estijoje ir Lietuvoje; 3) apeliuoti į gerą jo valią; <i>Alternatyva:</i> sugėdinti tuos, kurie jam skyrė Nobelio taikos premiją.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>
56	<p><i>Danijos politikų siekis:</i> Parodyti politinę ir diplomatinę paramą Lietuvai. <i>V. Landsbergio siekis:</i> Gauti tarptautinį pripažinimą Lietuvai.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
57	<p>1) Lietuvos: didžioji visuomenės dalis palaikė teisėtą Lietuvos valdžią ir jos priimamus sprendimus, išskyrus vietinius kolaborantus. 2) Sovietų Sąjunga siekė nuversti teisėtą LR vyriausybę. 3) Sąjunginių respublikų parlamentariai palaikė Lietuvos laisvės siekį ir atkreipė pasaulio dėmesį į Sovietų Sąjungos agresyviuosius veiksmus. 4) Užsienio šalių visuomenė išreiškė palaikymą Lietuvai ir jos laisvės siekiui, o politikai – teikė diplomatinę ir politinę paramą.</p>	4	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.</p>